

Verslag Redactieteam ROSA Begrippenkader

Datum: 2 juli 2025 (in Bar Beton, Amersfoort CS)

Aanwezig: Brian, Jacob, Maarten, Jos, Engeliën, Elsbeth (via Teams)

Afwezig:

Agenda:

- 1- Mededelingen/aanvullingen op agenda/verslag en acties
- 2- Voortgang implementatie nieuwe beheeromgeving
- 3- Voortgang adopteren van begrippen
- 4- NORA Begrippenkader, ROSA Begrippenkader en andere onderwijs begrippenkaders
- 5- Operatie Stofkam
- 6- Update SLO-begrippen
- 7- W.v.t.t.k.

1. Mededelingen/aanvullingen op de agenda/verslag en acties

Zie: 2025-04-23 Verslag - Redactieteam ROSA Begrippenkader

Actie 202412-02: Proces voor wijzigen van bestaande begrippen dan wel het aanmelden van nieuwe begrippen voor het ROSA Begrippenkader incl. formuleren is nog niet verder opgepakt. Jos en Brian willen dat in de zomer oppakken.

In de afgelopen periode zijn er geen wijzigingen op het begrippenkader geweest waarvan het nodig was om die te laten vaststellen in de AR.

2. Voortgang implementatie nieuwe beheeromgeving

De laatste tests zijn grotendeels positief afgerond en er was geen echte belemmering meer om ermee aan te slag te gaan. Als het goed is wordt in juli het huidige begrippenkader omgezet naar NL-SBB en getoond in de nieuwe Editor-omgeving (zie <https://rosa-begrippenkader.wikixl.nl/index.php/Hoofdpagina>).

De volgende zaken moeten nog uitgevoerd worden:

- Bepalen van toegang voor redactieleden.
- Publiceren van de begrippen in de wiki-omgeving van de ROSA (als we de omzetting hebben afgerond, naar verwachting eind september)
- Publiceren van de begrippen in onderwijsbegrippen.nl (idem dito)
- Zorgen dat de definities in de wiki zichtbaar worden bij begrippen in lopende teksten als je er met je muis overheen gaat.

3. Voortgang adopteren van begrippen

De notitie van Jacob die in het redactieteam is besproken is input geweest. Die notitie zal met de commentaren vanuit de werkgroep Adoptie (vallend onder NL-SBB community) zijn gekomen worden aangepast.

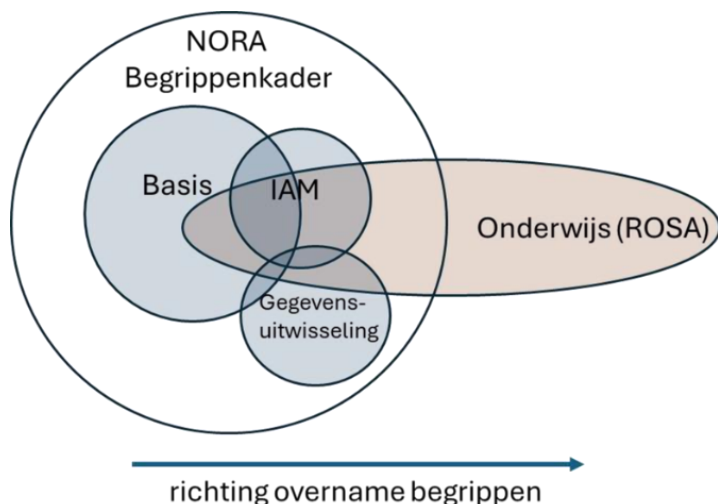
Belangrijke spelregels/afspraken:

- Adopteren altijd vanuit de bron, dus waar een begrip primair is ontstaan en wordt beheerd. Dus niet adopteren van een begrip uit een begrippenkader dat op zijn beurt dat begrip ook weer heeft geadopteerd uit een ander begrippenkader.
- Op de velden na die te maken hebben met Redactioneel zouden alle velden moeten worden geadopteerd. Wel moet het mogelijk zijn om domeinspecifieke aanvullingen bij in ieder geval de Toelichting op te nemen. Wellicht ook bij andere velden.
- Heb ik nog wat gemist?

4. NORA Begrippenkader, ROSA Begrippenkader en andere onderwijs begrippenkaders

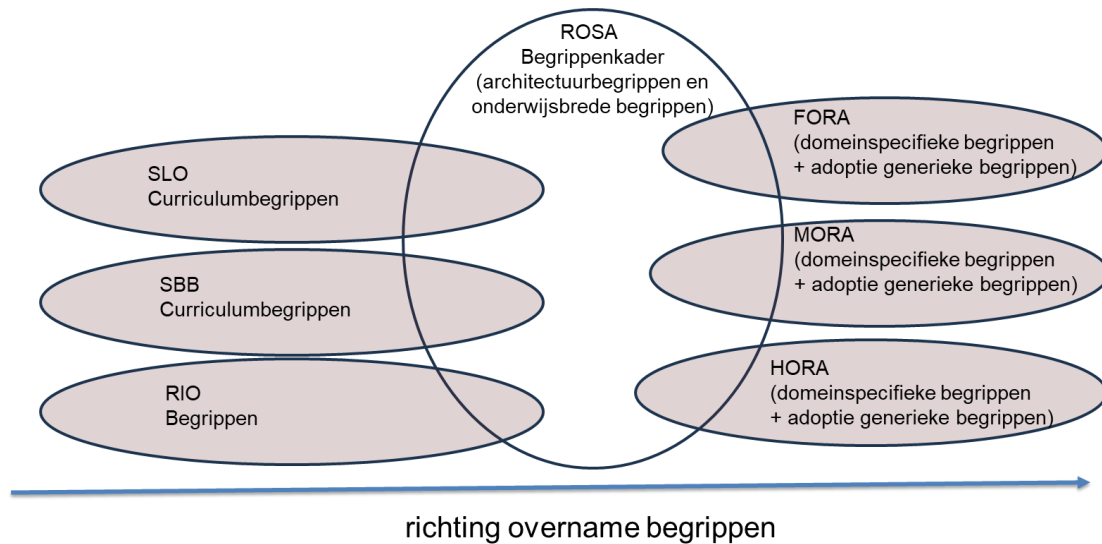
Brian geeft een presentatie (die ook aan het QA-team en AR is gegeven) over de opzet van begrippenkaders in het onderwijs en de wijze waarop die samenhangen.

Het plaatje hieronder geeft schematisch weer hoe het NORA Begrippenkader wordt ingericht (een verzameling van meerdere begrippenkaders, waarbij de specifieke begrippenkaders (IAM,

Gegevensuitwisseling, Dienstverlening) begrippen adopteren uit Basisbegrippen) en hoe wij daar dan weer met het ROSA Begrippenkader op aan willen sluiten.

Als we dat plaatje projecteren op het onderwijs dan komt er zoiets uit als het volgende:

ROSA Begrippenkader neemt dus begrippen over uit de NORA en meer domeinspecifieke begrippen uit (nog in te richten) begrippenkaders van SLO, SBB, DUO/RIO.

Relevante vragen zijn:

1. Gaan we voor FORA, MORA en evt. HORA aparte begrippenkaders krijgen met daarin alleen sectorspecifieke (domeinspecifieke) begrippen, of een combinatie van sectorspecifiek en geadopteerde onderwijsbrede begrippen (die in het ROSA begrippenkader zijn opgenomen). Of houden we 1 ROSA Begrippenkader en zijn de FORA, MORA en HORA begrippen collecties daarbinnen (zoals we dat nu voor de FORA hebben)?
2. Hoe moet adopteren verlopen? (Zowel adoptie uit de NORA als ook onderling tussen begrippenkaders in het onderwijs). Hoe gaan we dan om met begrippen die we in het ROSA Begrippenkader geadopteerd hebben uit het NORA Begrippenkader als we die ook willen tonen/opnemen in bijv. een FORA Begrippenkader?
3. Hoe gaan we om met andere begrippenlijsten bijv. lexicon (HO) ([Home](#)), MBO Informatie Encyclopedie ([MBO Informatie Encyclopedie](#)), Begrippenlijst MBO Raad ([Begrippenlijst | MBO Raad](#)) en Vensters Begrippenlijst ([Vensters - Encyclopedie](#)), SLO, SBB, DUO.

Ad 1

Of we voor de FORA, MORA, HORA aparte begrippenkaders moeten maken hangt af van de beheerlast en of er überhaupt mensen zijn die hier verantwoordelijk voor willen zijn. Op zich is het idee om een begrippenkader te hebben dat een mix is van algemene (architectuur- en onderwijs)begrippen en domeinspecifieke begrippen voor de gebruikers van die architecturen prettiger dan dat ze geconfronteerd worden met begrippen die in hun werkingsgebied niet spelen. Voor het ROSA Begrippenkader is het ook niet nodig dat daarin sectorspecifieke begrippen worden getoond, die kan je best laten in het begrippenkader waar ze relevant zijn (en als we wel het belangrijk vinden dat er ergens een totaaloverzicht voor het hele onderwijs is, dan adopteert ROSA de domeinspecifiekebegrippen). Maar de consistentie moet in het onderwijs wel bewaakt blijven. We kunnen het derhalve op een aantal manieren inrichten:

- a. Iedere referentiearchitectuur (SRA) heeft een eigen editoromgeving en doet daarin het beheer.

- b. We maken in de editoromgeving van de ROSA meerdere begrippenkaders aan en verlenen beheerder van de SRA toegang. Of we verlenen als dienst dat redactie en beheer centraal geregeld wordt (waarbij er wel vanuit die SRA's deelname aan de werkgroep Semantiek vereist is).
- c. Of we houden vast aan het beheren van Collecties voor de SRA's binnen het ROSA Begrippenkader en kijken hoe we die collecties kunnen tonen in de omgeving van een SRA.

Optie b lijkt ons het meest ideaal.

Ad 2

Adoptie moet altijd uit het “bron”-begrippenkader. Dat is ook een conclusie van de werkgroep Adoptie die onder de NL-SBB community opereert. Dus NORA-begrippen die in het ROSA Begrippenkader zijn geadopteerd moeten we niet “door willen adopteren” naar bijvoorbeeld een SRA-begrippenkader. Als we dat principe ook toepassen op mogelijke andere begrippenkaders die we in het onderwijs krijgen zoals die van SLO dan zal dus een FORA Begrippenkader rechtstreeks curriculumbegrippen uit dat begrippenkader adopteren en het ROSA Begrippenkader ook.

Ad 3

De begrippenlijsten die zijn genoemd zijn divers van aard. In sommige gevallen moeten ze wellicht opgaan in een andere begrippenkader (bijv. de genoemde mbo-lijsten zouden onderdeel kunnen worden van het MORA Begrippenkader), DUO is zelf al bezig met het maken van begrippenkaders en met SLO en SBB moeten we afspraken hierover maken wat ze willen. Hoe we ons moeten verhouden tot het Lexicon is nog niet duidelijk.

In ieder geval moet de eis zijn dat als partijen een eigen begrippenkader willen maken en onderhouden dat ze wel moeten aansluiten op NL-SBB en dat we met elkaar in het onderwijs procesafspraken maken over het overnemen van begrippen (adoptie) en niet zelf het wiel uitvinden, afbakening en het omgaan met gewenste wijzigingen in begrippen die overgenomen zijn. Een hele klus derhalve waarvan we moeten accepteren dat het nooit 100% gaat lukken.

5. Operatie Stofkam

Vorige keer op hoofdlijnen de aanpak besproken. Nu de editor bijna live gaat, is het handig om een planning te maken, waaruit duidelijk wordt wie wat moet doen. Jacob zou het voortouw nemen maar wij zijn uiteraard betrokken bij review en controle.

Afspraak is dat Jacob na de automatische omzetting van het huidige begrippenkader naar de nieuwe NL-SBB structuur alle 500 begrippen langs gaat om in ieder geval het volgende te doen:

- Kijken of alles goed is overgekomen.
- Relaties aanpassen naar de NL-SBB relaties
- Dode links verwijderen (alle links naar het oude NORA Begrippenkader werken niet meer nu er een nieuw NORA Begrippenkader is met daarin ook veel andere, nieuwe begrippen).
- De definitie, toelichting etc. van de NORA Basisbegrippen die wij ook hebben in het ROSA Begrippenkader 1-op-1 overnemen (met een link naar de URI van een begrip in het nieuwe NORA Begrippenkader).

De planning is dat we dit op 10 september kunnen reviewen en dat gewijzigde begrippen daarna aan het QA-team en de AR voorgelegd kunnen worden.

6. Update SLO-begrippen

Contact geweest met SLO, die blijken een nieuwe versie van de SLO curriculumbegrippen te hebben maar vergeten waren om die met ons te delen. Dat gaat leiden tot een update. Jacob is daar de afgelopen periode bij betrokken geweest.

W.v.t.t.k.

Dat was uiteraard een zeer gezellig samenzijn in de bar van Bar Beton waar het overigens behoorlijk warm was.

Werkvoorraad

- IBP-begrippen verder gaan uitwerken en toevoegen. Maarten heeft al een eerste inventarisatie gemaakt: [IBP-begrippen.xlsx](#)
- Update van de begrippenset Toegang – uitkomst van de NORA werkgroep IAM hiervoor gebruiken. NB dat gaat onderdeel worden van het NORA Begrippenkader. Dat gaat nog wel even duren.
- Wijzigingsverzoek 005 - Toevoegen begrippen mbt Toetsen en examineren. Afhankelijk onder meer van overleg met SLO. Wordt meegenomen met de update vanuit SLO.